

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ BİLGİ NOTU

AMAÇ 16: SULH VE ADALET

Sürdürülebilir kalkınma için barışçıl ve herkesi kucaklayan toplumları teşvik etmek, herkes için adalete erişim sağlamak ve her seviyede etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar inşa etmek

Amaç 16, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü, her kademede iyi yönetim ve şeffaf, etkili ve hesap verebilir kurumlara dayanan barışçıl ve kapsamlı toplulukları öngörmektedir. Birçok ülke hala uzun süren şiddet ve silahlı çatışmalarla karşı karşıya kalmakta ve çok fazla kişi zayıf kurumlar tarafından yeterli şekilde desteklenmeyerek adaletten yoksun kalmakta, bilgiye ve diğer temel özgürlüklere erişememektedir.

Dünya’da Genel Görünüm

- 2008 ve 2014 yılları arasında, gelişmekte olan ülkelerdeki cinayet oranı gelişmiş ülkelerinkinden iki kat daha fazladır.
- 2004’te küresel düzeyde insan kaçakçılığı mağdurlarının yüzde 13’ü çocuk iken, 2011 yılında bu oran yüzde 34’e çıkmıştır.
- 2012-2014 döneminde gözaltında tutulan insanların yüzde 30’u cezaevine girmedi.
- Dünya çapında 5 yaşın altındaki dört çocuktan birden fazlasının doğum kaydı yapılmamıştır. Az gelişmiş ülkelerde, iki çocuktan biri için beşinci doğum gününe kadar kayıt yaptırılmamıştır.
- Ülkemizde Eylül 2015’te “Türkiye’de Adalete Erişim İçin Adli Yardım Uygulamalarının Geliştirilmesine Destek Projesi” başlatılmıştır. Proje, Türkiye’deki adli yardım hizmetlerinin kalitesini artırmak ve özellikle dezavantajlı grupların ve Türkiye’nin güney illerindeki Suriyeli nüfusun ihtiyaçlarıyla ilgilenen avukatların kapasitesini geliştirmek amacıyla eşgüdümlü çalışmalar geliştirmeyi hedeflemektedir. Bunun yanı sıra, 2016 yılında Yargıtay Etik İlkelerinin Yaygınlaştırılması, Saydamlığın Güçlendirilmesi Projesi başlatılmıştır.

Hedefler

16.1 Her yerde her türlü şiddetin ve şiddet sebepli ölüm oranlarının kaydadeğer miktarda azaltılması

16.2 Çocuklara karşı her türlü tacizin, istismarın, kaçırılmanın ve her türlü şiddetin ve işkencenin bitirilmesi

16.3 Ulusal ve uluslararası düzeylerde hukukun üstünlüğünün yaygınlaştırılması ve herkes için adalete eşit erişimin sağlanması

16.4 2030’a kadar yasadışı finansal akışların kaydadeğer miktarda azaltılması, çalınmış mülklerin kurtarılması ve iade edilmesinin sağlanması ve her türlü organize suçla mücadele edilmesi

16.5 Her türlü yolsuzluk ve rüşvetin ciddi miktarda azaltılması

16.6 Her düzeyde, etkili, hesap verebilir ve şeffaf kurumların geliştirilmesi

16.7 Her düzeyde, hassas, kapsayıcı, katılımcı ve temsiliyetçi karar almanın temin edilmesi

16.8 Küresel yönetim kurumlarında gelişmekte olan ülkelerin katılımının genişletilmesi ve kuvvetlendirilmesi

16.9 2030'a kadar, herkese, doğum kayıtları da dahil olmak üzere yasal kimliklerin sağlanması

16.10 Ulusal yasalar ve uluslararası anlaşmalar doğrultusunda kamunun bilgiye erişiminin sağlanması ve özgürlüklerin korunması

16.a Terör ve suçla mücadele etmek ve şiddeti engellemek için, özellikle gelişmekte olan ülkelere, her düzeyde kapasite artırma amacıyla, uluslararası işbirliği yolunu da içerecek şekilde, ilgili ulusal kurumların kuvvetlendirilmesi

16.b Sürdürülebilir kalkınma için ayrımcı olmayan yasa ve politikaların yaygınlaştırılması ve uygulanmasının sağlanması

AMAÇ 17: UYGULAMA ARAÇLARI

Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklığın uygulama araçlarını güçlendirmek ve küresel ortaklığı yeniden canlandırmak

2030 Gündemi, hükümetler, sivil toplum, özel sektör, Birleşmiş Milletler sistemi ve diğer aktörlerden bütün kaynakları harekete geçiren, canlanmış ve geliştirilmiş bir küresel ortaklık gerektirmektedir. Gelişmekte olan ülkelere, özellikle de az gelişmiş ülkelere, gelişmekte olan karasal ülkelere ve küçük ada ülkelerine verilen desteğin artırılması herkes için adil bir ilerleme için temel teşkil etmektedir.

Dünya'da Genel Görünüm

- 2014 yılında reel olarak yüzde 6,9 artan resmi kalkınma yardımı 2015 yılında 131,6 milyar dolara ulaştı ve ulaşılan en yüksek seviyeyi temsil etti.
- Borç servisinin ihracata oranı 2000-2012 döneminde önemli ölçüde gerileyerek 2000 yılında 11.7 iken 2012'de 2.7'nin altına düştü.
- 2015'te sabit genişbant İnternet penetrasyonu gelişmiş ülkelere yüzde 29'a, ancak, gelişmekte olan ülkelere sadece yüzde 7,1, az gelişmiş ülkelere ise yüzde 0,5'e ulaştı.
- Az gelişmiş ülkelere mal ihracatının toplam ihracattaki payı 2000'den 2014'e neredeyse iki katına çıkmasına rağmen, 2014 yılında yüzde 1.1 olan küresel ihracatın yalnızca küçük bir bölümünü oluşturmuyordu.
- Gerekli verilerin ana kaynağı olan 2006-2015 döneminde, tüm ülkelerin yüzde doksanı ve gelişmekte olan ülkelerin yüzde 88'i nüfus ve konut sayımı yaptı.

Hedefler

17.1 Yurt içi vergi ve diğer gelir tahsilat toplama kapasitesini geliştirmek için, gelişmekte olan ülkelere uluslararası destek yolunu da içerecek şekilde, yurtiçi kaynak seferberliğinin kuvvetlendirilmesi

17.2 En az gelişmiş ülkelere %0.15-0.20'si ayrılacak şekilde milli gelirin %0.7'sinin RKY olarak sağlanmasını da içermek üzere gelişmiş ülkelerin RKY taahhütlerini tamamen uygulaması

17.3 Farklı kaynaklardan gelişmekte olan ülkelere ilave mali kaynakların seferber edilmesi

17.4 Uygun olduğu şekilde, borç finansmanı, borç yardımı ve borcun yeniden yapılandırmasını teşvik etmeyi hedefleyen eşgüdümlü politikalar yoluyla, uzun-vadeli borç sürdürülebilirliğine erişmek için gelişmekte olan ülkelere yardım edilmesi ve borç yükünü azaltmak için aşırı borçlanmış yoksul ülkelerin dış borçlarının üzerine gidilmesi

17.5 EAGÜ'ler için yatırım destek rejimlerinin benimsenmesi ve uygulanması

17.6 Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçgen bölgesel ve uluslararası işbirliğinin ve bilim, teknoloji ve yenilikçiliğe erişimin geliştirilmesi ve özellikle BM seviyesinde var olan mekanizmalar arasında geliştirilmiş işbirliği ve anlaşıldığı takdirde küresel bir teknoloji kolaylaştırıcı mekanizmasını da içermek üzere, taraflarca anlaşılmış koşullarda bilgi paylaşımının geliştirilmesi

17.7 Karşılıklı anlaşıldığı takdirde, ayrıcalıklı ve öncelikli koşulları da bulunduracak şekilde, avantajlı şartlarla çevreye duyarlı teknolojilerin gelişmekte olan ülkelere transferi, geliştirilmesi, yayılması ve yaygınlaştırılmasının teşvik edilmesi

17.8 2017'ye kadar EAGÜ'ler için, Teknoloji Bankası ve BTY (Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik) kapasite geliştirme mekanizmalarının tamamen çalışır hale getirilmesi ve özellikle BİT olmak üzere kolaylaştırıcı teknolojilerin kullanımının geliştirilmesi

17.9 Tüm sürdürülebilir kalkınma hedeflerini uygulanabilmesini sağlayacak ulusal planları desteklemek maksadıyla, gelişmekte olan ülkelerde etkili ve hedeflenen kapasite geliştirmenin uygulanabilmesi için, Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçgen işbirliği aracılığını da içererek uluslararası desteğin geliştirilmesi

17.10 Doha Kalkınma Gündemi'nin müzakerelerinin sonucunu da içerecek şekilde DTÖ'nün altında evrensel, kural temelli, ayrımcılık içermeyen ve hakkaniyetli bir çoktaraflı ticaret sisteminin geliştirilmesi

17.11 Gelişmekte olan ülkelerin ihracatlarının, özellikle 2020'ye kadar küresel ihracatta EAGÜ'lerin payını iki katına çıkarma anlayışına sahip bir şekilde, kaydadeğer miktarda artırılması

17.12 DTÖ kararlarıyla uyumlu olarak, menşei kurallarının EAGÜ'lerden yapılan ithalatların şeffaflığına ve basitliğine uyarlanabilir olmasının sağlanması yolunu da içerecek şekilde, EAGÜ'ler için gümrüksüz ve kotasız pazar erişiminin kalıcı hale getirilmesi ve pazara erişiminin kolaylaştırılmasına katkı sağlanması

17.13 Politika işbirliği ve uyumu aracılığını da içerecek şekilde küresel makroekonomik istikrarın geliştirilmesi

17.14 Sürdürülebilir kalkınma için politika uyumunun geliştirilmesi

17.15 Yoksulluğun yok edilmesi ve sürdürülebilir kalkınma politikalarının saptanması ve uygulanması için her ülkenin politik alanına ve liderliğine saygı duyulması

17.16 Tüm ülkelerde, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin başarıya ulaşmasını desteklemek maksadıyla bilgi, uzmanlık, teknoloji ve finansal kaynakları paylaşan ve seferber eden çok paydaşlı ortaklıklar tarafından tamamlanan sürdürülebilir kalkınma küresel ortaklıklarının iyileştirilmesi

17.17 Etkili kamu, kamu-özel ve sivil toplum ortaklıklarının, ortaklıkların kaynak stratejileri ve tecrübelerinin üzerine kurgulanarak teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması

17.18 2020'ye kadar, ulusal kapsamda cinsiyet, yaş, etnik köken, göçmenlik durumu, engel, coğrafi konum ve diğer karakteristiklerce ayrıştırılmış yüksek kaliteli, zamanlı ve güvenilir verinin elde edilebilirliğini kaydadeğer miktarda artırmak için, en az gelişmiş ülkeleri ve gelişmekte olan küçük ada devletleri de dâhil olmak üzere gelişmekte olan ülkelere verilen kapasite geliştirme desteğinin artırılması

17.19 2030'a kadar, GSYH'yı tamamlayan sürdürülebilir kalkınma süreçlerinin ölçümünü geliştirmek için hali hazırda var olan girişimlerin üzerine ekleme yapılması ve gelişmekte olan ülkelerin istatistiksel kapasite geliştirmesinin desteklenmesi